

PYTANIA PRAWNE DO IZBY ADMINISTRACYJNEJ, PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

III ZP 14/2000

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Poznaniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy składka jednorazowa zapłacona do 1 lipca 1997 r., tj. do momentu nowelizacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (jedn. tekst: Dz. U. z 1993 r. Nr 68, poz. 330 ze zm.) przez pracodawcę jako ubezpieczającego Towarzystwu Ubezpieczeń na Życie z tytułu zawartej na rzecz ubezpieczonego pracownika umowy Ubezpieczenia Inwestycyjnego podlegała wliczeniu do podstawy wymiaru składek, czy też podlegała wyłączeniu?”

III ZP 15/2000

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Lublinie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy art. 28 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.) stanowi podstawę do zmiany decyzji organu rentowego i umorzenia w postępowaniu sądowym należnych temu organowi składek na ubezpieczenie społeczne?”

UCHWAŁY IZBY ADMINISTRACYJNEJ, PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

III ZP 7/2000 – z dnia 4 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gdańsku – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z/s w Gdyni

Pracownicy samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej utworzonego przez wojewodę i działającego na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 ze zm.) nie są pracownikami jednostki budżetowej w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz. 1080).

III ZP 4/2000 – z dnia 12 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Łodzi

Pod pojęciem ekwiwalentu za niewykorzystane dni wolne od pracy, o którym mowa w § 7 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego – jedn. tekst: Dz. U. z 1993 r. Nr 68, poz. 330 ze zm. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 1997 r. należy rozumieć dodatek w wysokości 100 % wynagrodzenia przewidziany w art. 134 § 1 pkt 2 kodeksu pracy.

III ZP 6/2000 – z dnia 18 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

Stosowanie skróconej normy czasu pracy wobec pracownika niepełnosprawnego podejmującego zatrudnienie nie może spowodować obniżenia wynagrodzenia ustalonego według godzinowej stawki osobistego zaszeregowania.

III ZP 2/2000 – z dnia 27 kwietnia 2000 r. w składzie 7 sędziów
na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego

Emeryci i renciści, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) byli – na podstawie przepisów wymienionych w art. 1 tej ustawy – uprawnieni do nabycia prawa do wzrostów lub dodatków z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, lecz nie wystąpili o ich przyznanie, nie mają prawa do zrekompensowania utraty tych wzrostów lub dodatków na podstawie art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 1997 r. o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (jedn. tekst: Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 294).

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 16/2000

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Świdnicy przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy komornik prowadzący egzekucję o wydanie nieruchomości w oparciu o tytuł egzekucyjny – akt notarialny zaopatrzony w klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikowi, który poddał się rygorowi egzekucji na podstawie art. 777 pkt 4 k.p.c. co do obowiązku wydania tejże nieruchomości może skutecznie prowadzić egzekucję przeciwko małżonkowi dłużnika, który nie był współwłaścicielem nieruchomości i stroną umowy, ale razem z dłużnikiem w niej zamieszkiwał i mieszka tam dalej po opuszczeniu jej przez dłużnika, jeżeli przeciwko małżonkowi dłużnika nie została nadana klauzula wykonalności?”

III CZP 17/2000

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Lublinie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w sytuacji, gdy wyrokiem sądu ustalona została nieważność umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste, zaś przesłanką tego ustalenia było stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej wydanej w 1989 r. przez b. Naczelnika Gminy w przedmiocie oddania gruntu w użytkowanie wieczyste, odpowiedzialność Skarbu Państwa wobec „nabywcy” za szkodę polegającą na poniesieniu przez niego opłat notarialnych kształtuje się na zasadzie art. 160 k.p.a., czy na zasadach ogólnych z art. 417 k.c., czy też w ogóle nie można mówić o odpowiedzialności

odszkodowawczej, zaś nabywca może poszukiwać ochrony swoich praw w tym zakresie w drodze roszczenia z art. 410 § 2 k.c.?”

III CZP 18/2000

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Opolu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy sąd orzekając w wyroku o kosztach procesu może skorygować wysokość żądanego przez stronę wynagrodzenia radcy prawnego lub adwokata zatrudnionego w podmiocie gospodarczym na podstawie umowy o pracę, gdy żądane wynagrodzenie mieści się wprawdzie w granicach stawek obowiązujących na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 1997 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. Nr 154, poz. 1013 z późn. zm.), ale brak jest między radcą prawnym a zatrudniającym go podmiotem gospodarczym osobnej umowy określającej wysokość wynagrodzenia radcy prawnego za prowadzenie konkretnej sprawy, zaś żądane przez stronę koszty zastępstwa procesowego są niewspółmierne do świadczonego przez pełnomocnika strony nakładu pracy, związanego z prowadzeniem danego procesu?”

III CZP 19/2000

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Poznaniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Jaka jednostka organizacyjna Skarbu Państwa właściwa jest do reprezentowania go w sprawie o orzeczenie przepadku świadczenia (art. 412 k.c.) – Minister Skarbu Państwa (jego terenowe delegatury) na podstawie domniemania z art. 25 ust. 1 i 2

ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. Nr 141, poz. 943 z późn. zm.) i z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493 z późn. zm.), czy też Minister Finansów (podległe mu jednostki organizacyjne) w oparciu o kompetencje przewidziane w art. 8 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 ustawy o działach administracji rządowej oraz art. 5 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych (Dz. U. Nr 106, poz. 489 z późn. zm.)?”

III CZP 20/2000

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w postępowaniu o wpis do rejestru spółdzielni, składu nowego zarządu tej spółdzielni, uczestnikiem tego postępowania w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c. w zw. z § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 1995 r. w sprawie sposobu prowadzenia sądowego rejestru spółdzielni (Dz. U. Nr 23, poz. 129) może być odwołany członek zarządu spółdzielni?”

III CZP 21/2000

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy na gruncie art. 1 § 1 w zw. z art. 15 § 1, art. 56 § 3 i art. 57 ustawy z dnia 16 września 1982 r. prawo spółdzielcze (jedn. tekst: Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 z późn. zm.) dopuszczalne jest:

- a) ustalenie w statucie spółdzielni wymogów określających krąg osób, które mogą być członkami spółdzielni poprzez wprowadzenie zasady konkurencyjności obejmującej zarówno członka tej spółdzielni, jak i jego małżonka,
- b) wprowadzenie do statutu spółdzielni zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej w stosunku do małżonka członka zarządu i rady spółdzielni oraz zakazu członkostwa w radzie i zarządzie spółdzielni przedstawicieli zarządu związków zawodowych działających w tej spółdzielni?”

UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ

III CZP 42/99 – z dnia 11 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Sieradzu

Do oznaczenia w bankowym tytule egzekucyjnym czynności bankowej, z której wynika dochodzone roszczenie, nie jest konieczne wyszczególnienie zleceń posiadacza rachunku bankowego, których wykonanie doprowadziło do powstania roszczenia; wystarczy wskazanie rachunku bankowego dłużnika.

III CZP 39/99 – z dnia 13 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

„Czy podstawą prawną orzekania przez sąd procesowy o obowiązku zwrotu kosztów procesu w zakresie wynagrodzenia adwokackiego są wyłącznie normy prawa procesowego wynikające z art. 98 i 99 k.p.c. oraz art. 16 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo

o adwokaturze i art. 22³ i 22⁵ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i przepisów rozporządzenia wykonawczego Ministra Sprawiedliwości do tych ustaw, czy ponadto normy prawa cywilnego materialnego, a jeżeli tak, to jakie konkretnie?

- Czy kategoria prawna „wynagrodzenie adwokata”, ale to ustalone w umowie o zastępstwo prawne, oznacza to samo, co kategoria prawna „wynagrodzenie adwokata” według przepisów o zwrocie kosztów procesu, zatem czy sąd obciążając przeciwnika stron umowy zastępstwa prawnego obowiązkiem zwrotu wydatku na zapłatę wynagrodzenia, zasądza na rzecz klienta adwokata wynagrodzenie będące przedmiotem świadczenia zgodnie z treścią stosunku umownego (jak gdyby przeciwnik stron umowy przejmował ten dług bądź odpowiedzialność w zakresie tego świadczenia), czy też zasądza od niego „zwrot wynagrodzenia adwokata” nie będący tym wynagrodzeniem?

- Jaka jest podstawa materialnoprawna (konstytucyjna i ustawowa por. art. 31, 87 ust. 1, 178 ust. 1 Konstytucji i art. 48 u.s.p.) mocy wiążącej umowy o zastępstwo prawne w stosunku do sądu procesowego i do przeciwnika jej stron, w części dotyczącej zakresu obowiązku zwrotu ustalonego w niej wynagrodzenia, zatem jakie jest ustawowe źródło kompetencji stron umowy cywilnoprawnej do wiążącego wyznaczenia w jej treści wysokości roszczenia przeciwko osobie trzeciej (osobie przeciwnika procesowego)?

- W jakim celu rozporządzenie wykonawcze do powołanych wyżej ustaw ustala stawki zwrotu wynagrodzenia w określonych granicach, gdyby w każdym przypadku strony umowy zastępstwa prawnego mogły wiążąco określić ścisłą wysokość zwrotu umówionego wynagrodzenia adwokata?

- O ile sąd procesowy orzeka o obowiązku zwrotu wynagrodzenia adwokata poza sferą względną mocy prawnej umowy o zastępstwo prawne i samodzielnie ustala zakres tego zwrotu według kryteriów wyłącznie procesowych, to jakie czynniki powinien uwzględnić przy określaniu wysokości zwrotu w granicach stawek z rozporządzenia wykonawczego, zatem przykładowo oprócz treści umowy, ponadto sposób jej wykonania przed sądem, złożoność procesu, czasochłonność i nakład pracy pełnomocnika zawodowego, czy jeszcze inne i jakie?

- Czy wysokość wynagrodzenia adwokackiego jako przedmiotu świadczenia klienta wobec adwokata ustalona jest przez strony umowy dowolnie (art. 353¹ k.c.), czy też rozmiar tego świadczenia reglamentowany jest przez wskazane powyżej przepisy wykonawcze?

- Skoro sąd procesowy, orzekając poza sferą względną stosunku prawnego wynikającego z umowy zastępstwa nie ma potrzeby i kompetencji do badania treści tej umowy, bowiem nie rozstrzyga o jej mocy wiążącej w relacji między stronami umowy (jak w procesie z art. 36 k.p.c.), lecz precyzuje obowiązek ich przeciwnika do zwrotu wydatku na wynagrodzenie w oparciu wyłącznie o przepisy prawa procesowego, to dlaczego dostrzega się w umowie wyłączną podstawę do określenia zakresu zwrotu wynagrodzenia w orzeczeniu sądowym i dopatruje się ingerencji sądu w umowę w przypadku przyznania zwrotu poniżej kwoty umówionego wynagrodzenia, chociaż w niczym nie zmienia to obowiązku umownego klienta wobec adwokata, oraz dlaczego wstępne przewidywania stron umowy na temat złożoności procesu i zakresu zwrotu wynagrodzenia mają bezwzględnie wyłączać możliwość dokonania tych ocen przez sąd po zakończeniu procesu?"

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 41/99 – z dnia 13 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Toruniu

Statut spółdzielni może przewidywać, że członkowie rady nadzorczej wybrani przez zebrania grup członkowskich, mogą być odwołani przez zebranie przedstawicieli w razie nieudzielenia im absolutorium.

III CZP 2/2000 – z dnia 13 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

„- Czy podstawą prawną orzekania przez sąd procesowy o obowiązku zwrotu kosztów procesu w zakresie wynagrodzenia adwokackiego są wyłącznie normy prawa procesowego wynikające z art. 98 i 99 k.p.c. oraz art. 16 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze i art. 22³ i 22⁵ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i przepisów rozporządzenia wykonawczego Ministra Sprawiedliwości do tych ustaw, czy ponadto normy prawa cywilnego materialnego, a jeżeli tak, to jakie konkretnie?

- W jakim celu rozporządzenie wykonawcze do powołanych wyżej ustaw ustala stawki zwrotu wynagrodzenia w określonych granicach, gdyby w każdym przypadku strony umowy zastępstwa prawnego mogły wiążąco określić ścisłą wysokość zwrotu umówionego wynagrodzenia adwokata?

- O ile sąd procesowy orzeka o obowiązku zwrotu wynagrodzenia adwokata poza sferą względną mocy prawnej umowy o zastępstwo prawne i samodzielnie ustala zakres tego zwrotu według kryteriów wyłącznie procesowych, to jakie czynniki powinien uwzględnić przy określaniu wysokości zwrotu w

granicach stawek z rozporządzenia wykonawczego, zatem przykładowo oprócz treści umowy, ponadto sposób jej wykonania przed sądem, złożoność procesu, czasochłonność i nakład pracy pełnomocnika zawodowego, czy jeszcze inne i jakie?

- Czy wysokość wynagrodzenia adwokackiego jako przedmiotu świadczenia klienta wobec adwokata ustalona jest przez strony umowy dowolnie (art. 353¹ k.c.), czy też rozmiar tego świadczenia reglamentowany jest przez wskazane powyżej przepisy wykonawcze?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 3/2000 – z dnia 18 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Katowicach

Wierzyciel, który uzyskał tytuł egzekucyjny przeciwko syndykowi masy upadłości nie może prowadzić egzekucji sądowej z majątku masy upadłości w celu uzyskania zwrotu świadczenia pieniężnego z nieważnej umowy poręczenia zawartej z upadłym przed ogłoszeniem upadłości.

III CZP 5/2000 – z dnia 18 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego we Wrocławiu

Jeżeli egzekucję wydania nieruchomości prowadzi komornik wybrany zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882 ze zm.), to właściwym do ustanowienia kuratora dla dłużnika nieznanego z miejsca pobytu (art. 802 k.p.c.) jest sąd rejonowy, przy którym działa ten komornik.

III CZP 9/2000 – z dnia 18 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie

Uprawnienie fundatora-przedsiębiorstwa państwowego do kształtowania składu rady fundacji, zastrzeżone w jej statucie nie przechodzi na spółkę akcyjną utworzoną w wyniku połączenia kilku spółek, w tym jednoosobowej spółki Skarbu Państwa powstałej wskutek przekształcenia tego przedsiębiorstwa w trybie przepisów rozdziału drugiego ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298 z późn. zm.).

III CZP 1/2000 – z dnia 19 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

„1. Czy postępowaniem układowym objęte są wierzytelności zabezpieczone umową przewłaszczenia ruchomości?

2. W przypadku odpowiedzi przeczącej – czy wyłączeniu podlega cała wierzytelność czy też ta jej część, która odpowiada wartości przewłaszczonej rzeczy, a wówczas, według jakiej procedury

i kryteriów sędzia-komisarz powinien ustalić wartość wierzytelności objętej układem?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ

I CKN 201/98 – wyrok z dnia 10 listopada 1999 r.

Przeniesienie posiadania jako przesłanka umownego nabycia

własności rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku może nastąpić w każdy ze sposobów przewidzianych w art. 348-351 k.c.

I CKN 209/98 – wyrok z dnia 18 listopada 1999 r.

Przedawnienie roszczeń spedytora dalszego przeciwko spedytorowi głównemu następuje w terminie określonym w art. 803 k.c. Zakresem zastosowania art. 803 k.c. należy objąć także roszczenia o zwrot wydatków poczynionych w celu należytego wykonania zlecenia oraz roszczenia o zwolnienie od zobowiązań zaciągniętych w celu należytego wykonania zlecenia, przysługujące spedytorowi dalszemu przeciwko spedytorowi głównemu na podstawie art. 742 k.c. w zw. z art. 796 k.c.

I CKN 772/99 – postanowienie z dnia 22 listopada 1999 r.

Federacja Konsumentów nie jest uprawniona do wytoczenia powództwa o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia na rzecz osoby, która doznała szkody nie pozostającej w bezpośrednim związku z konkretną umową zawartą pomiędzy nie będącym profesjonalistą nabywcą towaru lub usługi a prowadzącym działalność gospodarczą.

III CKN 489/98 – wyrok z dnia 2 grudnia 1999 r.

Niedopuszczalne jest w świetle art. 358¹ § 3 k.c. uznanie społeczno-gospodarczego celu umowy i rodzaju zobowiązania za podstawowe kryterium waloryzacji.

I CKN 283/99 – postanowienie z dnia 6 stycznia 2000 r.

Dział spadku obejmujący jego część (podział majątku wspólnego obejmujący jego część) orzeczone postanowieniem

częściowym wydanym na podstawie art. 317 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. nie jest częściowym działem spadku (częściowym podziałem majątku wspólnego) w rozumieniu art. 1038 § 1 k.c. (w zw. z art. 46 k.r.o.).

I CKN 327/98 – postanowienie z dnia 11 stycznia 2000 r.

Obowiązek sądu opiekuńczego udzielenia pomocy uprawnionemu w odebraniu dziecka (art. 100 k.r.o.) obejmuje również wydawanie i nadzorowanie wykonywania zarządzeń mających doprowadzić do nawiązania więzi psychicznej, koniecznej do należytego wykonywania władzy rodzicielskiej i uchronienia dziecka przed wstrząsem związanym ze zmianą osoby sprawującej nad nim pieczę.

I CKN 337/98 – postanowienie z dnia 11 stycznia 2000 r.

W sprawie o wpis do księgi wieczystej sąd drugiej instancji nie może pominąć dowodu z dokumentu złożonego w postępowaniu apelacyjnym dla wykazania, że własność przysługuje innej osobie niż wpisana przez sąd pierwszej instancji.

I CKN 1072/99 – postanowienie z dnia 11 stycznia 2000 r.

Uznane przez sąd orzekający za realne zagrożenie dobra dziecka wywołane przez rodzica, może uzasadniać pozbawienie go władzy rodzicielskiej bez stosowania środków przewidzianych w art. 109 § 2 k.r.o.

I CKN 345/98 – postanowienie z dnia 14 stycznia 2000 r.

Radca prawny reprezentujący osobę fizyczną powinien wykazać swoją zdolność postulacyjną. W tym celu konieczne jest

złożenie oświadczenia, po myśli art. 89 § 3 k.p.c. Zaniechanie tego oświadczenia powoduje, że przedłożone pełnomocnictwo należy ocenić jako dokument dotknięty brakiem formalnym.

I CKN 351/98 – wyrok z dnia 14 stycznia 2000 r.

Art. 247 k.p.c. nie dotyczy prowadzenia dowodu ze świadków lub z przesłuchania stron na okoliczności, jakie zdarzyły się po zakończeniu aktu spisywania dokumentu.

I CZ 192/99 – postanowienie z dnia 20 stycznia 2000 r.

Nie przysługuje kasacja od postanowienia oddalającego zażalenie na postanowienie o jedynie częściowym zwolnieniu od kosztów sądowych.

Bez znaczenia dla dopuszczalności kasacji pozostaje błędne pouczenie udzielone samej stronie przy doręczaniu przez sąd odpisu postanowienia.

II CKN 684/98 – postanowienie z dnia 21 stycznia 2000 r.

Praca spadkobiercy bezpośrednio przy produkcji rolnej uzasadniająca od dnia 1 października 1990 r. dziedziczenie z ustawy gospodarstwa rolnego może być wykonywana tylko w gospodarstwie rolnym.

II CKN 689/98 – wyrok z dnia 21 stycznia 2000 r.

Przepis art. 215 § 2 prawa spółdzielczego nie ma zastosowania w wypadku nabycia własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu od osoby trzeciej.

III CZ 173/99 – postanowienie z dnia 26 stycznia 2000 r.

W postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania o dopuszczalności kasacji decyduje przedmiot sprawy w postępowaniu prawomocnie zakończonym.

PYTANIA PRAWNE DO IZBY KARNEJ

I KZP 17/2000

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Zamościu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy zawarty w art. 91 § 1 k.k. wymóg tożsamości przepisu, jaki ma wyczerpywać każde z popełnionych przez sprawcę przestępstw, wyklucza możliwość przyjęcia konstrukcji ciągu przestępstw w sytuacji gdy niektóre z tych przestępstw popełniono w formie dokonania inne zaś w formie usiłowania?”

I KZP 18/2000

Wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich przedstawiony do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

1. „Czy prawomocne postanowienie, którym Sąd Okręgowy, nie dopatrując się uchybienia określonego w art. 112 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, odmawia – w myśl art. 516 § 2 k.p.k. – uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia kolegium, stwarza stan powagi rzeczy osądzonej (res iudicata) i wyklucza możliwość ponownego rozpoznania tego samego lub nowego wniosku o uchylenie owego rozstrzygnięcia z powodu wskazanego wyżej uchybienia i jeżeli ewentualnie tak, to

2. czy od prawomocnego postanowienia, o którym mowa w p-kcie 1, może być wniesiona kasacja, a nadto,

3. czy sędzia, który brał udział w wydaniu postanowienia, o którym mowa w p-kcie 1, jest wyłączony z mocy prawa – na podstawie art. 40 § 1 pkt 9 lub § 3 k.p.k. – od udziału w sprawie z ponownego wniosku o uchylenie prawomocnego rozstrzygnięcia kolegium z powodu uchybienia określonego w art. 112 Kodeksu

postępowania w sprawach o wykroczenia?”

I KZP 19/2000

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Poznaniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy przez określenie „pierwsza rozprawa główna” użyte w art. 12 § 3 k.p.k. należy rozumieć jedynie faktycznie pierwszą rozprawę główną wyznaczoną po przejściu sprawy z fazy postępowania przygotowawczego do postępowania jurysdykcyjnego, czy również każdą pierwszą rozprawę w sytuacjach, gdy sąd zmuszony jest prowadzić rozprawę od początku?”

UCHWAŁY IZBY KARNEJ

I KZP 6/2000 - z dnia 19 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Poznaniu:

„Jak należy zabezpieczyć osobie zeznającej w sprawie jako świadek „incognito”, która wcześniej złożyła zeznania w oparciu o przepis art. 164a k.p.k. z 1969 r., gwarancje bezpieczeństwa wynikające z treści art. 184 k.p.k. w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba ponownego przesłuchania utajnionego świadka po 1 września 1998 r. i jak należałoby postąpić w sytuacji, gdyby świadek nie wyraził zgody na przesłuchanie w zmienionych warunkach procesowych, związanych z wejściem w życie nowego kodeksu postępowania karnego, a odtajnienie choćby części jego zeznań naruszało zasady uczciwego procesu wobec świadka, przy

założeniu, iż przepis obecnie obowiązujący ograniczył gwarancje wobec świadka „incognito” do utajnienia jedynie jego danych osobowych i czy w takiej sytuacji procesowej istnieje możliwość zniszczenia lub innego wyłączenia z akt sprawy protokołu zawierającego treść zeznań złożonych w oparciu o przepis art. 164a d.k.p.k., który w przypadku jego odtajnienia w zakresie treści zeznań, choćby w wyniku ich złożenia na rozprawie w nowych uwarunkowaniach wynikających z art. 184 k.p.k. niewątpliwie prowadziłby do rozszyfrowania tożsamości świadka.”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

I KZP 8/2000 - z dnia 19 kwietnia 2000 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku:

Skazany, wobec którego z powodu choroby psychicznej lub innej przewlekłej, ciężkiej choroby zawieszono postępowanie wykonawcze na podstawie art. 15 § 2 k.k.w., po rozpoczęciu odbywania przez niego kary pozbawienia wolności orzeczonej w wysokości nie przekraczającej 3 lat i odbyciu co najmniej 6 miesięcy tej kary, może skorzystać z warunkowego zwolnienia z reszty kary, w oparciu o przepis art. 155 § 1 k.k.w., również wtedy, gdy w wyniku zawieszenia postępowania wykonawczego co najmniej przez rok kara ta w stosunku do skazanego nie była wykonywana.

Oznacza to, że w zakres pojęcia przerwy „w wykonaniu” (odbywaniu) kary pozbawienia wolności, której czas trwania określa art. 155 § 1 k.k.w., wchodzi nie tylko przerwa – w rozumieniu art., 153 k.k.w., ale również okres, w którym skazany nie odbywał kary pozbawienia wolności z powodu zawieszenia postępowania wykonawczego.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY KARNEJ

II KZ 109/99 – postanowienie z dnia 9 grudnia 1999 r.

Postanowienie sądu o utrzymaniu w mocy postanowienia prokuratora o umorzeniu postępowania przygotowawczego z uwagi na niestwierdzenie przestępstwa jest orzeczeniem w przedmiocie procesu, i to także wtedy, gdy odnosi się do umorzenia postępowania „w sprawie”, a nie „przeciwko osobie”, i jako orzeczenie sądowe może podlegać procedurze w przedmiocie stwierdzenia jego nieważności.

II KO 289/99 – postanowienie z dnia 11 stycznia 2000 r.

1. Przed wniesieniem sprawy do sądu na podstawie art. 602 k.p.k. tymczasowe aresztowanie osoby ściganej może być przedłużone na wniosek prokuratora przez sąd okręgowy i sąd apelacyjny (na podstawie art. 263 § 2 w zw. z art. 605 § 1 in fine k.p.k.), na okres zaś powyżej roku, na wniosek Prokuratora Generalnego, przez Sąd Najwyższy (na podstawie art. 263 § 4 w zw. z art. 605 § 1 in fine k.p.k.). Po wniesieniu sprawy do sądu tymczasowe aresztowanie może być przedłużane przez sąd okręgowy, na okres zaś przekraczający 2 lata na wniosek sądu okręgowego przez Sąd Najwyższy (art. 263 § 4 w zw. z art. 605 § 1 in fine k.p.k.).

2. Kwestia prawnej dopuszczalności wydania powinna być oceniana przy uwzględnieniu realiów występujących w chwili orzekania, nie zaś zdarzeń przyszłych i niepewnych. W związku z tym toczące się postępowanie administracyjne w przedmiocie

udzielenia osobie ściganej azylu politycznego nie może stanowić przeszkody orzekania w przedmiocie prawnej dopuszczalności wydania.

V KKN 137/99 – wyrok z dnia 4 lutego 2000 r.

1. Określenie: „choroba zazwyczaj zagrażająca życiu” nie może być uznane za synonim określenia „choroba realnie zagrażająca życiu”. Słowo: „zazwyczaj” może być uznane za synonim określeń „najczęściej”, „w przeważającej liczbie wypadków” (co oznacza, że mogą być wypadki odmienne), podczas gdy słowo „realnie” nie odnosi się do przeważającej liczby wypadków, lecz do konkretnego, jednostkowego wypadku, w którym owa realność zagrożenia życia musi być jednoznacznie ustalona.

2. Zakaz orzekania (przewidziany w art. 383 § 1 d.k.p.k., a obecnie w art. 434 § 1 k.p.k.) na niekorzyść oskarżonego oznacza, że w wypadku braku środka odwoławczego wniesionego na niekorzyść oskarżonego sytuacja jego w postępowaniu odwoławczym nie może ulec pogorszeniu w jakimkolwiek zakresie – w tym również w sferze ustaleń faktycznych – powodujących, lub tylko mogących powodować, negatywne skutki w sytuacji prawnej oskarżonego.

IV KZ 6/2000 – postanowienie z dnia 4 lutego 2000 r.

Istnienie okoliczności mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie nie należy do kategorii przesłanek powodujących nieważność z mocy prawa wydanego przezeń orzeczenia.

I KZP 49/99 – postanowienie z dnia 8 lutego 2000 r.

Artykuł 12 ust. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1998 r. o zmianie ustawy – kodeks wykroczeń, ustawy – kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawy o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń, ustawy – kodeks pracy i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 717) ma zastosowanie tylko do tych czynów objętych prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwa, które z chwilą wejścia w życie tej ustawy, tj. w dniu 1 września 1998 r., stały się wykroczeniami.

III KKN 34/99 – wyrok z dnia 24 lutego 2000 r.

Zawarte w art. 537 § 2 k.p.k. uregulowanie, nakazujące uniewinnić oskarżonego w postępowaniu kasacyjnym w razie stwierdzenia oczywiste niesłusznego skazania, stosuje się także wtedy, gdy oczywista niesłuszność dotyczy innych rozstrzygnięć, w których nietrafnie uznano, że przypisany oskarżonemu czyn zawiera znamiona czynu karalnego, na przykład wyroku umarzającego postępowanie karne na podstawie aktu prawnego o amnestii.

V KKN 589/99 – wyrok z dnia 24 lutego 2000 r.

Treść zdania trzeciego § 1 art. 476 k.p.k. w kontekście rozdziału, w którym przepis ten został zamieszczony, nie pozostawia wątpliwości, że przewidziane w omawianym przepisie odstępstwo od zasady, że sąd okręgowy orzeka na rozprawie odwoławczej w składzie trzech sędziów (art. 29 § 1 k.p.k.) dotyczy jedynie składu sądu rozpoznającego apelację od wyroku wydanego w trybie uproszczonym. W wypadku zatem, gdy apelacja dotyczy wyroku, który zapadł co prawda w składzie jednego sędziego, ale w postępowaniu zwyczajnym, sąd odwoławczy orzeka w składzie trzech sędziów.

V KO 7/2000 – postanowienie z dnia 6 marca 2000 r.

Procedura stwierdzenia nieważności, przewidziana w art. 102 § 2 k.p.k., nie ma zastosowania do wydanego w postępowaniu odwoławczym wyroku uchylającego zaskarżony wyrok i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania.